

Система керування авторським правом вмісту комп'ютерної програми на основі blockchain технології

Матюшенко М. В.

*заступник директора із організаційно-правових питань,
асистент кафедри комп'ютерних наук Навчально-наукового
інституту інформаційних та комунікаційних технологій,
ВНЗ «Університет економіки та права «КРОК», м. Київ, Україна,
e-mail: matiushenko@krok.edu.ua,
ORCID: 0000-0003-0999-9108*

Сфера створення комп'ютерних програм як спосіб вираження творчості віднайшла своє відображення після глибокої інтеграції суспільства з цифровими технологіями, але ця інтеграція також висвітлила проблеми традиційних угод з авторським правом. По-перше, відповідно до традиційно встановленої парадигми право власності важко встановити, адже в даному випадку виникає унікальний об'єкт творчості-комп'ютерна програма, де принцип автоматичного встановлення авторського права залишає правила доказів відносно відкритими та складними, тоді як необов'язкова реєстрація авторського права (лише факт створення твору) має інституційні недоліки, що ускладнює визначення власника авторського права [1]. По-друге, усталене управління операціями з авторським правом щодо комп'ютерних програм є неефективним. Адже, в цифрову епоху з'явилося більше каналів розповсюдження та способів використання творів, а зниження вартості порушень супроводжується збільшенням таких випадків [2-4]. В свою чергу у системі цивільного судочинства на правовласників покладається тягар доведення, але вони не мають можливості надати докази, що ускладнює захист авторських прав вмісту комп'ютерної програми [5-6].

Так, на противагу вищевказаного постає Blockchain-технологія забезпечення для баз даних, інтегрована з розподіленою мережею, криптографією, смарт-контрактами. Технологія Blockchain має певні характеристики, першою з яких є інформаційна прозорість [7]. Крім особистої інформації для самоперевірки, можна ділитися всією іншою інформацією, що може сприяти прозорості не тільки права володіння, а і управління авторськими правами. По-друге, це захист від фальсифікацій [8-9]. Завдяки перевірці хеш-функції інформація захищена від спотворень, що може сприяти автентичності володіння авторським правом. По-третє, відкритість даних та можливість простеження виконання операцій із об'єктом. Зберігання даних у Blockchain дозволяє ефективно та недорого визначати право власності, ідентифікувати порушника та підтверджувати справжність авторського права [9-10]. Це забезпечує -достовірне депонування та ефективну перевірку електронних доказів і знижує вартість захисту прав сторін. По-четверте, він може автоматично виконувати замовлення на основі смарт-контрактів за встановлених для нього вимог [10]. Технологія в свою чергу має функції активної або пасивної обробки даних, отримання, зберігання, надсилання значень, а також контролю та управління різними типами, в нашому випадку, інтелектуальних активів у ланцюжку, що може зменшити частоту замовчування під час транзакцій авторських прав між учасниками операцій.

В даному випадку пропонується система керування авторським правом вмісту комп'ютерної програми на основі Blockchain технології в якій розглядаються авторські

права різних учасників, які роблять внесок у створення кінцевого продукту, а також прозоро та безпечно фіксує інтеграцію інших захищених авторським правом продуктів обмежених відповідним ліцензійним забезпеченням (Рис.1). Зокрема, запропонована система фіксує внесок усіх пов'язаних робіт від взаємодії учасників до моменту створення кінцевої роботи із врахуванням Blockchain. Так, наступні дослідження вбачаються у встановленні кількісного показника доцільності застосування нової технології на протипагу існуючим способам захисту вмісту комп'ютерної програми із застосуванням раніше визначених характеристик кожного існуючого підходу щодо авторського права вмісту комп'ютерної програми.

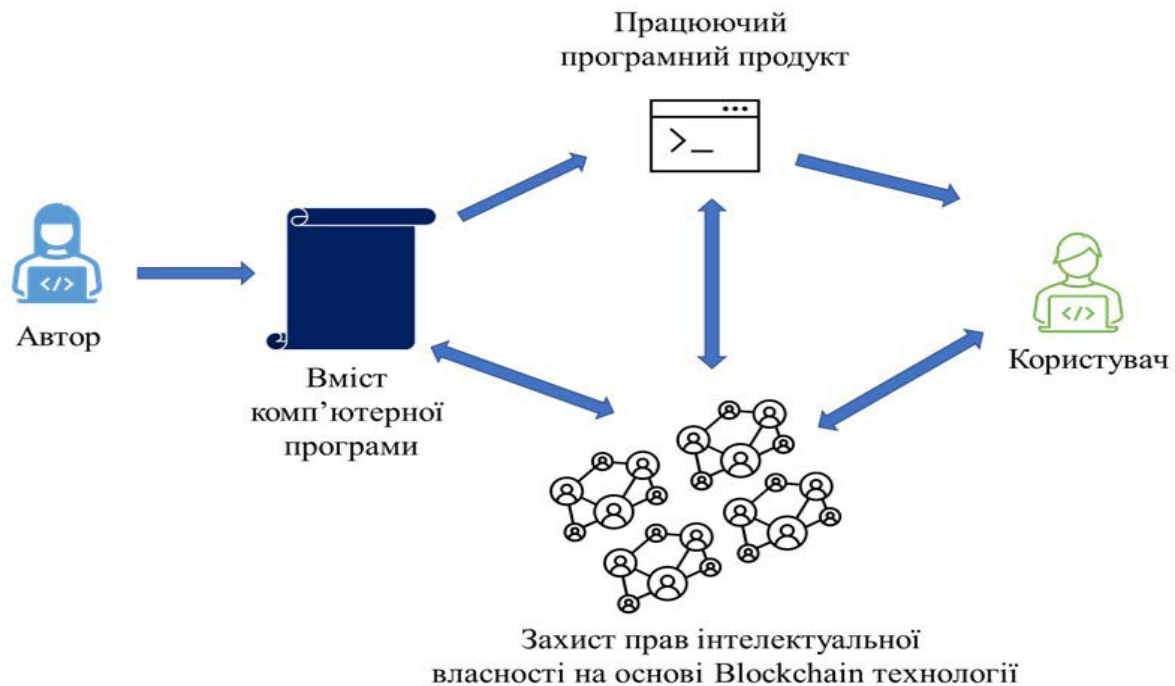

Рис.1. Ланцюжок потоку даних вмісту комп'ютерної програми із захистом прав інтелектуальної власності на основі Blockchain технології

Джерело: розроблено автором

Список використаних джерел

1. Про авторське право і суміжні права: Закон України від 23 грудня 1993 р. №3792. Ст.64. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3792-12#Text>
2. Ю. Л. Бошицький. Деякі організаційно-правові аспекти удосконалення правової охорони інтелектуальної власності в сучасній Україні. Проблеми права інтелектуальної власності. Часопис кийвського університету права. 2020. С.239-247. URL: <file:///C:/Users/%D0%9A%D0%BE%D0%BC%D0%BFik/Downloads/506-Article%20Text-973-1-10-20210519.pdf>
3. І. Цимбалюк. Комп'ютерна інформація як об'єкт права інтелектуальної власності. Національна академія державної податкової служби України. "Правова інформатика". № 2(10)/2006. С.37-47. URL: <http://ippi.org.ua/sites/default/files/06tipiv.pdf>
4. Зеров К. Захист авторського права на комп'ютерні програми. Теорія і практика інтелектуальної власності. 2020. №6. С. 5–14. URL: <https://issuu.com/constantinezzerov/docs/5-14>
5. Рішення Господарського суду м. Києва від 12.05.2015 у справі №9/174 від 12.05.2015. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/44342133>
6. Рішення Господарського суду Черкаської області у справі № 925/1153/18 від 19.03.2019. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/80684911>
7. М. Pilkington, (2016). 11 Blockchain technology: principles and applications. Research handbook on digital transformations, PP. 225-253. URL: <https://10.4337/9781784717766.00019>

8. Xiao Li, Weili Wu. *Recent Advances of Blockchain and Its Applications*. 2022. URL: <https://arxiv.org/pdf/2208.07993.pdf>
9. Zhaofeng, Huang Weihua, Gao Hongmin. (2018). *A new blockchain-based trusted DRM scheme for built-in content protection*. *EURASIP Journal on Image and Video Processing*. URL: https://www.researchgate.net/publication/327759254_A_new_blockchain-based_trusted_DRM_scheme_for_built-in_content_protection
10. Michele Finch, Valentina Moscon (2019). *Copyright Law on Blockchains: Between New Forms of Rights Administration and Digital Rights Management 2.0*. *International Review of Intellectual Property and Competition Law*.